Α/Α: 1266110
Εντυπο: ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
Ημ/νία: 28/04/2005
Σελίδα: 28
Κατηγορία: Θέατρο

Δύο κούκοι δεν σημαίνουν άνοιξη...

Της ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΜΑΤΖΙΡΗ

Πρώτη φορά που το πολυσυλλεκτικό και πληθωριστικό ρεπερτόριο της πρωτεύουσας δεν έφερε τη χαρά της δημιουργικότητας και το φλερτ της ανανέωσης. Αυτό το χειμώνα το τοπίο αντανακλούσε μια αίσθηση τέλματος, ωσάν καλωδιωμένο με το μελαγχολικό κλίμα απραξίας του υπουργείου Πολιτισμού. Επαναλήψεις και συμβατικότητες έμοιαζαν να μηνύουν τη λήξη μιας ζωογόνου περιόδου οραμάτων και μερακλίδικου ρίσκου με χρηματοδοτημένους πειραματισμούς και ρεπερτοριακά ανοίγματα και την είσοδο σε μια νέα εποχή νηστείας, χωρίς ημερομηνία λήξης και χωρίς την παρηγοριά της κάθαρσης.

Με αυτά τα δεδομένα μιας θεατρικής σεζόν μουντής και κουρασμένης, σαν όλα να είχαν ειπωθεί, πρέπει ως πράξη αντιπερισπασμού να αναφερθούμε έστω ετεροχρονισμένα -καθώς όταν θα διαβάζετε το παρόν κείμενο οι παραστάσεις θα έχουν κλείσει τον κύκλο τους- σε δύο από τις μετρημένες φωτεινές στιγμές του χειμώνα που πέρασε. Στη διπλή σεξπιρική εξόρμηση του θεάτρου «Αμόρε», «Με το ίδιο μέτρο» στο θέατρο «Πόρτα» και «Βασιλιάς Ιωάννης» στον «Εξώστη».

Χοροθέατρο, όπερα, μιούζικαλ, παραμύθι, ποπ-ροκ χάπενινγκ, Αμλετ σε Harley Davidson, Ροζαλίντες-τραβεστί, Σάιλοκ - ναζί, Ρωμαίοι και Ιουλιέτες σαν εσένα -και- μένα, τριάντα χρόνια τώρα η φαντασία των εκσυγχρονιστών του δημοφιλέστερου συγγραφέα όλων των εποχών δεν έχει όρια. Ενώ κάποιοι ασυγκράτητοι πρωτοπόροι μοιάζουν να αναρωτιούνται εάν ο Σέξπιρ είναι πράγματι τόσο καλύτερος από εκείνον, άλλοι -όπως ο Θωμάς Μοσχόπουλος- συνεπαίρνουν το κοινό ανανεώνοντας την ξοδεμένη επινοητικότητα πολλών ανανεωτών του μεγάλου ελισαβετιανού, χωρίς να θολώνουν τη μοναδικότητά του.

Ανυπακοή και μυστήριο

**«Με το ίδιο μέτρο» (μετάφραση Αννας Μάσχα, Γιάννη Νταλιάνη) στο «Πόρτα» έχει όλα τα στοιχεία της ανυπακοής, της εξωστρέφειας και μαζί το σεβασμό στο μυστήριο των χαρακτήρων και στο συμβολισμό των ακραίων καταστάσεων. Από την πρώτη στιγμή είναι σαν η παράσταση να ρίχνει ένα λάσο στην πλατεία και να τους μαζεύει όλους. Και τους πιο καχύποπτους. Ηδη άμα τα τη εισόδω, μας υποδέχεται ένας αέρας σίγουρου κοσμοπολιτισμού. Ο ορμητικός εναγκαλισμός με ένα δίωρο υψηλής ψυχαγωγικής αξίας.

Καμπαρέ του γερμανικού Μεσοπολέμου, drag-show σε ήχους Cotik σε ζωηρή ανάπτυξη ανάμεσά μας, αντίστιξη στα αντιπαθητικά ζόμπι-στελέχη πολυεθνικών τύπου «Υποψήφιος» που συμβολίζουν τον Ηγεμόνα και την Αυλή του. Εδώ σταματούν οι εσκεμμένοι παραλληλισμοί με σύγχρονες πολιτικές και κοινωνικές καταστάσεις.

Εάν η ιστορία βίας και νοθείας στη Βιέννη του 17ου αιώνα θυμίζει την εποχή μας και την Ελλάδα των σκανδάλων στη Δικαιοσύνη και την Εκκλησία, αυτό οφείλεται στον ιδιοφυή διαχρονικό λόγο του Σέξπιρ και στη μαεστρία της παράστασης. Αντίθετα με τη λονδρέζικη εκδοχή του Simon McBurney πέρυσι στο Νάσιοναλ,

όπου αναφορές σε Μπους και Γκουαντανάμο σηματοδοτούσαν μια κριτική πεσιμιστική παραλλαγή τού σήμερα, ο Μοσχόπουλος επέλεξε την ειρωνεία στην πιο αχαλίνωτη, δίφορη μορφή της για να περιγράψει ψυχρά, χωρίς συμπάθεια, αυτό το αριστούργημα μηδενισμού.

Η πλοκή, εν συντομία...

Ο Βικέντιος, δούκας της Βιέννης (Ακης Σακελλαρίου), «την κάνει» από τις ευθύνες της άναρχης πόλης του και μεταμφιεσμένος σε μοναχό εξορμά σε μια (ηδονοβλεπτική) παρακολούθηση από κοντά των καμωμάτων των υπηκόων του, αφήνοντας το συμμάζεμα του χάους στον αμείλικτο και πιο ξεκούραστο αναπληρωτή του Αντζελο (Γιάννης Νταλιάνης). Ελα όμως που κι αυτός ο άχαρος τιμωρός της ακολασίας αποδεικνύεται ο ίδιος επιρρεπής στη λαγνεία και αρχίζει τα διαστροφικά παζάρια για την κατάκτηση της ενάρετης Ισαβέλλας (υπέροχη Αννα Μάσχα). Και το γαϊτανάκι της ασυδοσίας απλώνεται προς όλες τις κατευθύνσεις (καλή ώρα...) απολήγοντας σε ένα περίλαμπρα γελοίο τετραπλό συνοικέσιο. Η απώτατη παρωδία επιβολής της τάξης σε μια κοινωνία που δεν αντέχει την τάξη.

Γι' αυτή την πλέον απαισιόδοξη «κωμωδία» του Σέξπιρ, όπου έννοιες όπως ηθική, τιμωρία, πολιτική εξουσία, δικαιοσύνη, νόμοι, είναι μια βρώμικη υπόθεση και εργαλεία χειραγώγησης, η παρωδία στο μεταίχμιο κιτς και τέχνης μοιάζει μια ρεαλιστική απάντηση. Πόσο μάλλον όταν το πλήρες ξεπούλημα αξιών που μας αφήνει ηθικά χωρίς ανάσα, παραπέμπει με διαύγεια σε επίκαιρα παρακμιακές και άγρια κυνικές καταστάσεις.

Εξαιρετικός ρυθμός, σφιχτή αφήγηση, λεπτό παιχνίδι με την αμφισημία, μια θεατρικότητα τραβηγμένη δεξιοτεχνικά στα άκρα και δεκατρείς προικισμένοι καλλιτέχνες της προσποίησης, ένα τσούρμο ισότιμης διαφορετικότητας, συνιστούν μια λαμπρή στιγμή του θεάτρου.

Σκηνικά-κοστούμια Ελλη Παπαγεωργίου. Υπόλοιποι ρόλοι: Βασίλης Καραμπούλας, Αργύρης Ξάφης, Γιώργος Γλάστρας, Δημήτρης Πλειώνης, Κώστας Μπερικόπουλος, Σωκράτης Πατσίκας, Βασίλης Μαυρογεωργίου, Θανάσης Δήμου, Ιωάννα Παππά, Αννα Καλαϊτζίδου.

Ως θέατρο του παραλόγου

**Ο «Βασιλιάς Ιωάννης», από τα παραμερισμένα έργα του Σέξπιρ, εντάσσεται στον κύκλο των ιστορικών δραμάτων του που ασχολούνται με τον αγώνα για το στέμμα της Αγγλίας. Εγκλήματα, πισώπλατα μαχαιρώματα, συνωμοσίες, μακριές αλυσίδες νεκρών. Μια επανάληψη της ιστορίας, της οποίας οι λεπτομέρειες δεν έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το σημερινό κοινό, πέραν της καθαρά θεατρικής ευκαιρίας που παρέχουν για μια ευφάνταστη παραβολή της αιώνιας μάχης του ανθρώπου για επεκτατισμό και ισχύ.

Και ο Νίκος Χατζόπουλος (σκηνοθεσία/μετάφραση) επιλέγει τη γλώσσα της κομψής ειρωνείας, τη στιλιζαρισμένη διακωμώδηση κινήτρων και συμπεριφορών των φορέων της εξουσίας (βασιλιάδες, βασιλομήτορες, καρδινάλιοι), άνθρωποι ζωντανοί, με πρόσωπο, «διότι ο Σέξπιρ είναι μεγάλος συγγραφέας», όπως λέει ο Γιαν Κοτ. Σε ύφος φυσικό-επικοινωνιακό που φλερτάρει με το φορμαλισμό του έμμετρου ελισαβετιανού δράματος, όλοι οι χαρακτήρες έχουν εδώ κωμική διάσταση. Το στίγμα της βραδιάς δίνει ο έξοχος Νόθος Φόκονμπριτζ του Κοσμά Φουντούκη. Ενα αξιαγάπητο, καχεκτικό ανθρωπάκι που γίνεται η φωνή της Αγγλίας, μετά το φιάσκο του δόλιου βασιλιά Ιωάννη (Φάνης Μουρατίδης).

Στον ελάχιστο «Εξώστη» «μαίνονται» μάχες κρατών, κοστούμια και ρόλοι αλλάζονται επί τόπου, ενώ οι ηθοποιοί είναι πάντα παρόντες σαν σε πρόβα. Είναι

εντυπωσιακό πώς ένα μακρύπνοο και μάλλον πληκτικό έργο λόγου μπορεί να μετουσιωθεί σε συναρπαστικό θέατρο με το χιούμορ, τη φαντασία και τη σκηνική γοητεία μιας ομάδας που πετά.

Σκηνικά Μαρία Βασιλάκη, κοστούμια Ιωάννα Τσάμη. Υπόλοιποι ρόλοι: Μαρία Καλλιμάνη, Ελένη Κοκκίδου, Δέσποινα Κούρτη, Γιώργος Συμεωνίδης.

ΥΓ. Πώς θα ήταν η θεατρική ζωή της Αθήνας χωρίς το «Αμόρε»; Εν αναμονή της δραστηριοποίησης του υπουργείου Πολιτισμού, μεταθέτουμε την περισυλλογή πάνω σ' αυτό το κρίσιμο ερώτημα.

Εσωτερικά: «Με το ίδιο μέτρο» και «Βασιλιάς Ιωάννης» του Σέξπιρ, δύο παραγωγές του «Αμόρε»
Λεζάντες:

- Ιωάννα Παππά - Γιάννης Νταλιάνης «Με το ίδιο μέτρο»
- «Βασιλιάς Ιωάννης» με τον Φάνη Μουρατίδη και τον Γιώργο Συμεωνίδη

Πηγή: ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
Θέμα: ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ